

JAHON BOZORIDA YASHIL IQTISODIYOTNI MOLIYALASHTIRISH TENDENSIYASI: FAKTLAR VA KO'RSATKICHLAR ASOSIDA TAHLIL

Bobojonova M.J

Osiyo Xalqaro Universiteti o'qituvchisi

Toshev M.H

Osiyo Xalqaro Universiteti o'qituvchisi

Annotatsiya: *Yashil iqtisodiyot dunyo bo'ylab ekologik barqarorlikni ta'minlashga qaratilgan iqtisodiy model sifatida e'tirof etilmoqda. Ushbu model resurslardan oqilona foydalanish, atrof-muhitni muhofaza qilish va ijtimoiy tenglikni ta'minlashni maqsad qilgan. Yashil iqtisodiyotni rivojlantirish uchun moliyalashtirish masalasi muhim ahamiyatga ega. So'nggi yillarda jahon bozorida yashil iqtisodiyotni moliyalashtirish bo'yicha sezilarli o'sish kuzatilmoqda. Ushbu maqolada mazkur tendensiyalarni faktlar va moliyaviy ko'rsatkichlarga asoslangan holda tahlil qilamiz.*

Kalit so'zlar: *yashil obligatsiyalar, Green Climate Fund, AQSH, yashil banklar, davlat subsidiyasi, raqamli texnologiyalar, blokcheyn, Parij bitimi.*

Yashil iqtisodiyotni moliyalashtirishning ahamiyati shundaki, Iqlim o'zgarishi ta'sirini kamaytirish maqsadida uglovodorod chiqindilarini kamaytirish va energiya samaradorligini oshirish uchun investitsiyalar zarurligi, yashil infratuzilmani qurish ekologik xavflarni kamaytiradi va uzoq muddatli iqtisodiy o'sishni ta'min maqsadida amalga oshiriladi. Bundan tashqari yashil iqtisodiyotni moliyalashtirish rivojlanayotgan davlatlarga yashil texnologiyalarni joriy qilish imkonini beradi va yashil obligatsiyalar va boshqa moliyaviy vositalar global miqyosda investorlarni jalb qilishda muhim rol o'ynaydi. So'nggi o'n yillikda jahon bozorida yashil iqtisodiyotni moliyalashtirish sezilarli darajada rivojlandi. Quyida sohaning hozirgi holatini aks ettiruvchi asosiy ko'rsatkichlar keltirilgan:

1. Yashil obligatsiyalar bozori:

- o 2022-yilda jahon bozorida yashil obligatsiyalar emissiyasi 600 milliard AQSh dollarini tashkil etdi.
- o 2013-yilda ushbu ko'rsatkich atigi 11 milliard dollar edi, bu esa 10 yilda bozorda 50 barobardan ortiq o'sish kuzatilganini ko'rsatadi.
- o Jahon banki va Yevropa investitsiya banki ushbu obligatsiyalarning yirik emitentlari hisoblanadi.

2. Xalqaro yashil fondlar:

o 2023-yilda Xalqaro yashil iqlim fondining (Green Climate Fund) aktivlari 12 milliard AQSh dollariga yetdi.

o Birlashgan Millatlar Tashkiloti ushbu fond orqali rivojlanayotgan mamlakatlarga iqlim o'zgarishiga moslashish va uglerod chiqindilarini kamaytirish bo'yicha yordam ko'rsatmoqda.

3. **Private equity va venture capital:**

o 2022-yilda yashil texnologiyalar sohasiga qaratilgan xususiy investitsiyalar hajmi 70 milliard AQSh dollaridan oshdi.

o Elektr transport vositalari, qayta tiklanuvchi energiya va chiqindilarni qayta ishlash sohalariga investitsiyalar katta ulushni tashkil etadi.

4. **Davlat dasturlari:**

o AQShda "Inflation Reduction Act" orqali yashil energiyaga 369 milliard dollar ajratilishi rejalashtirilgan.

o Yevropa Ittifoqining "Green Deal" dasturi doirasida 2030-yilgacha 1 trillion yevro miqdorida investitsiya jalb qilish ko'zda tutilgan.

Jahon bozorida yashil iqtisodiyotni moliyalashtirish yashil obligatsiyalar, davlat subsidiyasiva grantlar asosida, yashil banklar, kredit liniyalar orqali amalga oshiriladi. **Yashil obligatsiyalar** infratuzilma loyihalari, qayta tiklanuvchi energiya va chiqindilarni boshqarish sohalarida ishlatiladi. Misol uchun 2021-yilda Apple kompaniyasi 4,7 milliard dollar miqdorida yashil obligatsiya chiqarib, qayta tiklanuvchi energiya loyihalarini moliyalashtirdi.

Davlat subsidiya va grantlari Rivojlanayotgan mamlakatlarga yashil texnologiyalarni joriy qilishda davlat tomonidan subsidiya ajratiladi yoki bo'lmasam, xalqaro moliyaviy tashkilotlar tomonidan ko'plab grantlar ajratilmoqda shu grantlar asosida yashil iqtisodiyotdagi turli xildagi loyihalarga jalb qilinadi.

Yashil banklar bu maxsus yashil banklar yashil loyihalarni moliyalashtirishga yo'naltirilgan. Misol uchun, Yaponiyaning Green Bank Japan davlat tomonidan qo'llab-quvvatlanadi.

Kredit liniyalari bular asosan Jahon banki, Xalqaro valyuta jamg'armasi va boshqa moliyaviy institutlar yashil iqtisodiyotni moliyalashtirish uchun past foizli kreditlar ajratadi.

So'nggi yillarda Jahon bozorida yashil iqtisodiyotni moliyalashtirish quyidagi asosiy tendensiyalar kuzatilmoqda:

1. **Investorlarning qiziqishi oshishi:**

o Yashil obligatsiyalar bozori investorlar uchun barqaror daromad manbai sifatida tobora jozibador bo'lmoqda.

o ESG (Environmental, Social, Governance) mezonlari asosida investitsiyalar ko'paymoqda.

2. Innovatsion texnologiyalarni qo'llash:

o Sun'iy intellekt va IoT (Internet of Things) kabi texnologiyalar yashil loyihalarda keng qo'llanilmoqda.

3. Rivojlanayotgan davlatlarning ishtiroki:

o Xitoy, Hindiston va Braziliya yashil iqtisodiyotni rivojlantirishda faollik ko'rsatmoqda.

o Afrikadagi davlatlar ham qayta tiklanuvchi energiyaga e'tibor qaratmoqda.

4. Xalqaro hamkorlikning kuchayishi:

o Parij bitimi doirasida davlatlar iqlim o'zgarishiga qarshi kurash bo'yicha majburiyatlar oldi.

o Yevropa va AQSh o'rtasidagi yashil iqtisodiy hamkorlik kuchaymoqda.

Yashil iqtisodiyotni moliyalashtirish bo'yicha bir qator muammolar mavjud bo'lib, pul mablag'ining yetishmasligi, investorlarning yashil loyihalarga ishonchsiz qarashlari, ayrim davlarda yashil moliyalashtirishning qo'llab quvvatlovchi qonunchiligining pastligi va yashil texnologiyalarni ishlab chiqishda yetarli ilmiy texnik bazaning yo'qligi. Yuqorida muammolarni bartaraf etish orqali yashil iqtisodiyotda yangi texnika texnologiyalarni jalb etishimiz mumkin.

Yashil iqtisodiyotni moliyalashtirish bo'yicha quyidagi istiqbolli yo'nalishlar mavjud:

1. Global ko'lamda kooperatsiya:

o Xalqaro moliyaviy institutlar orqali rivojlanayotgan mamlakatlarga ko'proq yordam ko'rsatish.

2. Yashil obligatsiyalar bozorini kengaytirish:

o Yashil obligatsiyalarning jozibadorligini oshirish va yangi investorlarga ochilish.

3. Raqamli texnologiyalarni joriy qilish:

o Blockchain texnologiyasini moliyalashtirish jarayonlarida ishlatish.

4. Barqaror infratuzilma rivojlanishi:

o Shahar va qishloqlarda yashil infratuzilma loyihalariga katta e'tibor qaratish.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, Jahon bozorida yashil iqtisodiyotni moliyalashtirish tendensiyasi barqaror rivojlanish uchun muhim omil bo'ib hisoblanadi. Yashil obligatsiyalar, davlat grantlari va innovatsion texnologiyalar ushbu jarayonni tezlashtirmoqda. Biroq, moliyaviy va texnologik to'siqlarni bartaraf etish uchun xalqaro hamkorlikni kuchaytirish talab etiladi. Istiqbolda yashil iqtisodiyot global iqtisodiy tizimning ajralmas qismiga aylanishi kutilmoqda.

ADABIYOTLAR:

1. 1. Otkirovich, N. S. (2024). Yashil Iqtisodiyotda Raqamli Transformatsiya. *Miasto Przyszłości*, 54, 1356-1364.
2. Bobojonova, M. J., & Naimova, N. A. (2024). AHOLINING O'ZINI OZI BANDLIGINI TA'MINLASHDA AUTSORSING YANGI SHAKLINI RIVOJLANTIRISH MEXANIZMI. *ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION*, 1(3), 59-64.
3. Akbarovna, N. N. (2024). MILLIY IQTISODIYOTNI TAHLIL QILISHDA QO 'LLANILADIGAN ASOSIY KO 'RSATKICHLAR. *ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION*, 1(3), 278-283.
4. Bobojonova, M. J., & Naimova, N. A. (2024). FRILANSERLIK-O'ZINI O'ZI BAND QILISHNING YANGI SHAKLI. *MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS*, 1(3), 283-288.
5. Akbarovna, N. N. (2024). TASHQI IQTISODIY FAOLIYAT YURITISHNING SHAKLLARI VA YO'NALISHLARI. *STUDYING THE PROGRESS OF SCIENCE AND ITS SHORTCOMINGS*, 1(3), 57-63.
6. Jumayeva, Z. B., & Bobojonova, M. J. (2024). TIJORAT BANKLARINI TRANSFORMATSIYA QILISHDA DIVERSIFIKATSIYA STRATEGIYASINING AHAMIYATI. *MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS*, 1(3), 300-306.
7. Akbarovna, N. N. (2024). O 'ZBEKISTON IQTISODIYOTINI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA MAKROIQTISODIY DASTURLARNI ISHLAB CHIQISH VA AMALGA OSHIRUVCHI YONDASHUVLARDAN FOYDALANISH. *MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS*, 1(3), 383-389.
8. Jumayeva, Z. B., & Bobojonova, M. J. (2024). IQTISODIY TEBRANISHLAR SHAROITIDA KICHIK BIZNESNING YASHOVCHANLIK DARAJASINI BAHOLASHNING NAZARIY ASOSLARI. *MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS*, 1(3), 313-318.
9. Jumayeva, Z. B., & Bobojonova, M. J. (2024). KORXONALARNING BOZORDAGI FAOLLIGINI BAHOLASHDA ANSOFF MATRISASINI QO'LLASH: AFZALLIKLARI VA USTUNLIKLARI. *ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION*, 1(3), 100-106.
10. Bobojonova, M. J., & Naimova, N. A. (2024). O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA KASANACHILIKNI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI. *MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS*, 1(3), 277-282.
11. Bobojonova, M. J., & Jumayeva, Z. B. (2025). YASHIL IQTISODNI O'RGANISHDA KERAKLI KO'RSATKICH XUSUSIYATLARI VA O'LCHOV TURLARI. *MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS*, 1(5), 64-69.

12. Bobojonova, M. J., & Jumayeva, Z. B. (2025). YASHIL VA RAQAMLI O'TISHLAR AVTOMOBIL EKOTIZIMINI QANDAY O'ZGARTIRMOQDA. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD*, 1(3), 60-65.

13. Bobojonova, M. J., & Jumayeva, Z. B. (2025). O 'ZBEKISTONDA QISHLOQ XO 'JALIGI SOHASINING HOLATI VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI. *MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS*, 1(4), 147-151.

14. Bobojonova, M. J., & Jumayeva, Z. B. (2025). YASHIL IQTISODIYOTDA IQLIM O'ZGARISHI BILAN PAYDO BO'LADIGAN MUAMMOLARNI OLDINI OLISH MAQSADIDA JORIY QILINGAN ISTIQBOLLI YO'NALISHLAR. *ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION*, 1(4), 108-113.

15. Bobojonova, M. J., & Jumayeva, Z. B. (2025). XIX VA XX ASRLARDA INSTITUTIONALIZM IQTISODIY TA'LIMOTINING RIVOJLANISH DARAJASI. *STUDYING THE PROGRESS OF SCIENCE AND ITS SHORTCOMINGS*, 1(4), 62-67.

16. Akbarovna, N. N. (2024). KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK IQTISODIYOTNING MUHIM SOHASI SIFATIDA. *MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS*, 1(3), 307-313.

17. Bobojonova, M. J., & Naimova, N. (2024). QISHLOQ XO 'JALIGINI KLASSTERLASHNING XORIJIY TAJRIBASI. *ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION*, 1(3), 65-71.

18. Jumayeva, Z. B., & Bobojonova, M. J. (2024). TIJORAT BANKLARIDA RAQAMLI MARKETINGNI QO'LLASHNING KONSEPTUAL ASOSLARI. *ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION*, 1(3), 93-99.

19. Jumayeva, Z. B., & Bobojonova, M. J. (2024). BARQAROR RIVOJLANISHGA O 'TISH SHAROITIDA ISHLAB CHIQRARISHNI BOSHQARISH VA TASHKIL ETISH. *MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS*, 1(3), 307-312.

20. Bobojonova, M. J. (2025). PANDEMIYADAN KEYINGI DAVRDA TURIZMNI BARQAROR RIVOJLANTIRISHNING ISTIQBOLLI YO 'LLARI. *ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION*, 1(4), 284-291.

21. Bobojonova, M. J. (2025). TABIIY RESURS SAMARADORLIGIDAN FOYDALANISHNING JAHON TAJRIBASI VA XALQARO DASTURLAR. *STUDYING THE PROGRESS OF SCIENCE AND ITS SHORTCOMINGS*, 1(4), 145-151.

22. Bobojonova, M. J. (2025). MARKAZIY OSIYODA TABIIY RESURLARDAN FOYDALANISH DARAJASI VA UNING HOLATI. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD*, 1(3), 180-187.

23. Bobojonova, M. J. (2025). TABIIY RESURLAR SALOHİYATI VA UNING IQTISODIY AHAMIYATI. *MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS*, 1(5), 206-213.

24. Bobojonova, M. J. (2025). TABIIY RESURS SAMARADORLIGIDAN FOYDALANISH HOLATI VA TAHLILI. *MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS*, 1(4), 281-287.
25. Hakimovich, T. M. (2025). EKSPORT RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHDA DIVERSIFIKATSIYANING AHAMIYATI. *STUDYING THE PROGRESS OF SCIENCE AND ITS SHORTCOMINGS*, 1(4), 112-121.
26. Hakimovich, T. M. (2025). O 'ZBEKISTONDA EKSPORTNI RAG 'BATLANTIRISH UCHUN FOYDALANILADIGAN MOLIVAVIY VOSITALAR TAHLILI. *MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS*, 1(5), 141-150.
27. Hakimovich, T. M. (2025). KORXONALARDA RAQOBATBARDOSH EKSPORTNI YO 'LGA QO 'YISH VA MARKETING STRATEGIYALARI. *ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION*, 1(4), 193-205.
28. Hakimovich, T. M. (2025). HUDUDLARNI STRATEGIK REJALASHTIRISH VA BOSHQARISHNING ASOSIY BOSQICHLARI. *ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION*, 1(4), 225-232.
29. Hakimovich, T. M. (2025). HUDUDLAR IQTISODIYOTINI RIVOJLANTIRISH STRATEGIYASINI SHAKLLANTIRISHNING AHAMIYATI. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD*, 1(3), 157-166.
30. Hakimovich, T. M. (2025). EKSPORTCHI KORXONALARNI QO 'LLAB-QUVVATLASH USULLARI VA VOSITALARI. *ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION*, 1(4), 213-224.
31. Hakimovich, T. M. (2025). EKSPORT QILUVCHI KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGINING NAZARIY TAHLILI. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD*, 1(3), 137-148.
32. Hakimovich, T. M. (2025). STRATEGIYA–HUDUDLAR IQTISODIYOTINI RIVOJLANTIRISHNING ASOSIY OBYEKTI SIFATIDA. *ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION*, 1(4), 276-283.
33. Hakimovich, T. M. (2025). O 'ZBEKISTON IQTISODIYOTNI IJTIMOY-IQTISODIY RIVOJLANISH DINAMIKASI. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD*, 1(3), 224-233.
34. Hakimovich, T. M. (2025). PRIORITIES FOR DEEPENING STRUCTURAL CHANGE IN THE ECONOMY. *Ethiopian International Journal of Multidisciplinary Research*, 12(01), 84-90.
35. Hakimovich, T. M., & Abidovna, A. S. (2025). PANDEMIYA SHAROITIDA O 'ZBEKISTON MILLIY IQTISODIYOTIDAGI TARKIBIY O 'ZGARISHLARNI TAKOMILLASHTIRISHNING USTUVOR YO 'NALISHLARI VA ISTIQBOLDAGI IQTISODIY O 'SISH PROGNOZLARI. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD*, 1(3), 111-123.

36. Hakimovich, T. M., & Abidovna, A. S. (2025). O 'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SANOAT TARMOQLARIDAGI TARKIBIY O 'ZGARISHLAR VA ULARNI BAHOLASH. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD*, 1(3), 101-110.

37. Hakimovich, T. M., & Abidovna, A. S. (2025). O 'ZBEKISTON EKSPORTCHI KORXONALARI RAQOBATBARDOSHLIGINI TA'MINLASH YO 'NALISHLARI. *MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS*, 1(4), 245-254.

38. Hakimovich, T. M. (2025). HUDUDLAR IQTISODIYOTINI JADAL RIVOJLANTIRISH BO'YICHA STRATEGIYALARNING QO'LLANILISHI. *STUDYING THE PROGRESS OF SCIENCE AND ITS SHORTCOMINGS*, 1(4), 129-136.

39. Hakimovich, T. M., & Abidovna, A. S. (2025). O 'ZBEKISTONDA EKSPORT-IMPORT KO 'RSATKICHLARINING TAHLILI. *MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS*, 1(5), 151-159.

40. Hakimovich, T. M., & Abidovna, A. S. (2025). JAHON SAVDO KO 'RSATKICHLARI ISTIQBOLI VA BUNDA O 'ZBEKISTON EKSPORTCHI KORXONALARI UCHUN IMKONIYATLAR. *MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS*, 1(4), 236-244.

41. Avazovna, R. L., & Hakimovich, T. M. (2024). OZBEKISTONDA ISHLAB CHIQRISH KUCHLARINI JOYLASHTIRISHNING OZIGA XOS XUSUSIYATLARI. *ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION*, 1(3), 300-306.

42. Hakimovich, T. M., & Avazovna, R. L. (2024). "BUXORO SUV TA'MINOTI" MCHJ KORXONASINING UMUMIQTISODIY HOLATI. *MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS*, 1(3), 390-398.

43. Bahodirovich, X. B., & Mahmudovna, Q. G. (2025). TIJORAT BANKLARINING MOLIYAVIY XIZMATLARI. *STUDYING THE PROGRESS OF SCIENCE AND ITS SHORTCOMINGS*, 1(4), 223-230.

44. Bahodirovich, K. B., & Mahmudovna, Q. G. (2025). TYPES OF CREDIT PRODUCTS. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD*, 1(3), 269-277.

45. Bahodirovich, X. B., & Mahmudovna, Q. G. (2025). RIVOJLANGAN DAVLATLAR BANK TIZIMI. *ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION*, 1(4), 396-404.

46. Bahodirovich, K. B., & Mahmudovna, Q. G. (2025). RISK REGULATION IN BANKING SYSTEM. *MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS*, 1(5), 231-237.

47. Джураева, М. С., & Алимова, Ш. А. (2025). АНАЛИЗ ТОЧКИ БЕЗУБЫТОЧНОСТИ И МАРЖИНАЛЬНОЙ ПРИБЫЛИ. *STUDYING THE PROGRESS OF SCIENCE AND ITS SHORTCOMINGS*, 1(4), 88-94.

48. Алимова, Ш. А., & Джураева, М. С. (2025). ИНВЕСТИЦИОННЫЕ ПРОЕКТЫ: УПРАВЛЕНИЕ И ЭФФЕКТИВНОСТЬ. *STUDYING THE PROGRESS OF SCIENCE AND ITS SHORTCOMINGS*, 1(4), 81-87.

49. EI, I. JAHON SAVDO KO 'RSATKICHLARI ISTIQBOLI VA BUNDA O 'ZBEKISTON EKSPORTCHI KORXONALARI UCHUN IMKONIYATLAR.

50. Ibodulloyevich, I. E. (2024). O 'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK SAMARADORLIGINI OSHIRISH MUAMMOLARI VA ISHBILARMONLIK MUHITINI YAXSHILASH ISTIQBOLLARI. *Gospodarka i Innowacje.*, 51, 258-266.

51. EI, I. (2024). МАКРОИҚТISОДИЙ КО 'RSATKICHLARNNG O 'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI. *MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS*, 1(3), 275-281.

52. Bahodirovich, K. B., & To'rayevna, S. N. (2025). PORTFOLIO RISK MANAGEMENT. *MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS*, 1(4), 380-387.

53. Bahodirovich, X. B., & To'rayevna, S. N. (2025). COMPANIES' FINANCIAL STATEMENT: CONCEPTS AND PRINCIPLES. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD*, 1(3), 281-289.

54. Bahodirovich, X. B., & To'rayevna, S. N. (2025). LOMBARD TASHKILOTLARI VA ULARNING XIZMATLARI. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD*, 1(3), 290-298.

55. Bahodirovich, X. B., & To'rayevna, S. N. (2025). BANK TIZIMI VA UNING RIVOJLANISH BOSQICHLARI. *MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS*, 1(4), 372-379.

56. Raxmonqulova, N. O. (2025). TASHKILOTDA INNOVATION YONDASHUVLARNI BOSHQARISHNING AHAMIYATI. *The latest pedagogical and psychological innovations in education*, 2(1), 15-21.

57. Raxmonqulova, N. O. (2025). TASHKILOTNING XALQARO BOZORDA MUVAFFAQIYATLI FAOLIYAT YURITISH USULLARI. *The latest pedagogical and psychological innovations in education*, 2(1), 8-14.

58. Raxmonqulova, N. O. (2025). KORXONALARDA YUZAGA KELADIGAN INQIROZ HOLATLARI VA ULARNI BOSHQARISH STRATEGIYALARI. *The latest pedagogical and psychological innovations in education*, 2(1), 1-7.

59. Shadiyev, A. X. (2025). A MODERN APPROACH TO THE METHODOLOGY OF TEACHING ECONOMIC DISCIPLINES. *Ethiopian International Journal of Multidisciplinary Research*, 12(01), 134-139.

60. Azimov, B. F., Shadiyev, A. X., & Qudratova, G. M. (2025). TANNARX VA UNING IQTISODIY TAHLILDAGI ROLI: NAZARIY VA AMALIY YONDASHUVLAR. *MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS*, 1(4), 86-93.

61. Bazarova, M. (2025). O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA DAVLAT MOLIIYASI TIZIMIDAGI ISLOHOTLARNING ASOSIY YO'NALISHLARI. *Modern Science and Research*, 4(1), 29-36.
62. Bazarova, M. (2023). EFFECTIVENESS OF USING PR-ADVERTISING SERVICES IN THE PROCESS OF PRODUCT DELIVERY ON THE EXAMPLE OF BUKHARA REGION. *Modern Science and Research*, 2(12), 506-512.
63. Supieva, B. M. (2023). MARKETING MANAGEMENT STRATEGY'S IMPORTANCE AND MODERN CONCEPT. *Gospodarka i Innowacje.*, 42, 381-386.
64. Akbarovna, N. N. (2025). MENEJER FAOLIYATINING FUNKSIONAL VAZIFALARI VA UNING MADANIYATINING AHAMIYATI. *MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS*, 1(4), 354-362.
65. Akbarovna, N. N. (2025). MAIN TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF MODERN MANAGEMENT TECHNOLOGIES. *FARS International Journal of Education, Social Science & Humanities.*, 13(1), 242-249.
66. Abdidayitovna, S. U., & Azimov, B. F. (2025). IMPROVING THE EFFICIENCY OF USING MATERIAL AND TECHNICAL RESOURCES IN ENTERPRISES. *Ethiopian International Journal of Multidisciplinary Research*, 12(01), 223-228.
67. Azimov, B. F., & Qudratova, G. M. (2025). TEXNOLOGIK JARAYONNING TANNARXINI HISOBLASH. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD*, 1(3), 17-23.
68. Azimov, B. F., & Qudratova, G. M. (2025). MAHSULOT TANNARXINI HISOBLASH, XARAJATLARNI TAHLIL QILISH YONDASHUVLARI. *MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS*, 1(5), 47-53.
69. Азимов, Б. Ф., & Гулямов, О. Х. (2017). ОРГАНИЗАЦИОННЫЕ ФОРМЫ ПОДДЕРЖКИ ИННОВАЦИОННЫХ ПРОЦЕССОВ. *Ученый XXI века*, (2-2).
70. Jumayeva, Z. Q. (2025). ISSUES OF IMPROVING THE METHODOLOGY OF COMPETITION ASSESSMENT IN THE BANKING SERVICES MARKET OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN. *AMERICAN JOURNAL OF BUSINESS MANAGEMENT*, 3(1), 41-49.
71. To'rayevich, I. A. (2025). Attracting Investments into the National Economy and their Management: Current Status. *Miasto Przyszłości*, 56, 315-322.
72. AT, I. (2024). MINTAQALAR VA MA'MURIY HUDUDLAR TADBIRKORLIK FAOLIYATINI INVESTITSIYA BILAN TA'MINLOVCHI IQTISODIY TIZIM SIFATIDA. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD*, 1(2), 249-255.
73. Sadilloevna, D. M. (2025). Prospects for Investments in Modernization of the Economy in the Agricultural Sector. *Ethiopian International Journal of Multidisciplinary Research*, 12(01), 217-222.